

In Tenebris

THEMA: DE GENTSE FANTASTIEK

*Mais dans cette matière ce qu'on explique,
reste inexplicable.*

Renée Dunan

INHOUD

7 Editoriaal

KORTE VERHALEN

- 10 Mark J. Ruyffelaert – Ganda Sum
36 Roger d’Exsteyl – De tram van middernacht
44 Frank Roger – De man die stierf
60 Luc Geeraert – Handen op glas
78 Pen Stewart – Over de top
90 Katrien Ricart – Wintervissen
96 John Flanders – Het geheim der drie zevensterren

INTERVIEW

132 Lode Devroe en de Atoomstijl anno 2023

ARTIKELS

- 140 Michel de Ghelderode – Zwervingen
146 DannY De LaeT – Het spookhuis van de wanhoop
166 Anton Marcus – Jean Ray en de erfenis van Malpertuis - 1

ACTUALIA

- 180 Steve Berry – Het geheim van Gent (AM)
188 Joeri Cools – Iedereen Bavo (AM)
189 K.R. Valgaeren – De Ziener (AM)
190 Willem Feltkamp – Marten Toonder en SF (AM)
191 Marten Toonder – De doodende straal (AM)
193 Van Ommen en Verhoeven – Boeken die geschiedenis schreven (ddl)
194 R.L. Stine – Koude rillingen
195 Kathleen Vereecke – Margriete

Omslag- en binnenillustraties – Lode Devroe

EDITORIAAL

DannY De Laet

Wat is fantastiek? Ik ken er alvast geen passende definitie van! Om dit fenomeen te kunnen omschrijven is er enige geschiedschrijving nodig.

In 1909 vindt de Franse schrijver Maurice Renard de term 'roman merveilleux-scientifique' uit, en eveneens in 1909 publiceert de Weense psychanalist Sigmund Freud zijn essay 'Das Unheimliche'. In 1925 bedenkt de Duitse kunstkenner Franz Roh de term 'magischer realismus' om de nieuwe tendenzen in de schilderkunst te omschrijven. In 1926 lanceert de naar Amerika uitgeweken Luxemburger Hugo Gernsback de term 'scientifiction', later verduurd tot 'science fiction'.

De Italiaanse schrijver en criticus Massimo Bontempelli zal in de jaren twintig en dertig de term 'realismo magico' toepassen, zowel op de schilderkunst als op de literatuur. In 1943 vertelt Johan Daisne dat zijn roman *De trap van steen en wolken* een werk van 'fantastisch realisme' is, maar zal dat nadien omdopen tot 'magisch realisme'. In 1958 zullen de schilder Aubin Pasque en de schrijver Paul De Vree hun kunst definiëren als 'fantasmagie'. En recent hebben we de modeverschijnsels meegemaakt van 'gothic', 'horror' en 'fantasy'.

Maar 'what's in a name'? Inhoudelijk verwijzen al deze termen en definities naar eenzelfde confrontatie van onze ANGST voor het geheimzinnige in verleden, heden en toekomst. En daarbij denk ik dan aan wat de Franse schrijver Pierre Mac-Orlan in 1926 in zijn essay *Le Fantastique Social* schreef: 'La Peur est l'élément essentiel du Fantastique.' En onze Jean Ray voegde er aan toe: 'la peur et d'essence divine, sans elle les espaces hyper-géométriques seraient vides de Dieux et d'Esprits'. In zijn ogen was dat 'une évasion monstrueuse hors de pistes battues par les chemins étranges...'

Laten we het daarom houden op 'fantastiek' als passe-partout voor een multigenre, waarvan ons tijdschrift de weerslag wil geven. En daarom konden we niets beters bedenken dan te vertrekken vanuit Gent, in ons land de bakermat van al wat met 'fantastique' te maken heeft.

We wensen u een huiveringwekkend leesgenot toe!

DE MAN DIE STIERF

Frank Roger

Moeilijk om naast Frank Roger (°1957) te kijken, heden ten dage ongetwijfeld onze beste vertegenwoordiger van Sfen fantastiek in Vlaanderen: gelauwerd, vertaald, gepubliceerd in vele bladen en boeken, telt hij een indrukwekkend palmares en dito bibliografie en levert hier een puik staaltje van zijn kunnen. Hoed u voor de werelden waarin de personages van Roger verzeild geraken, zowel in Gent als elders... Van deze meester van groteske en geheimzinnige fantasie krijgt u in volgende nummers nog meer te lezen, u weze bij deze gewaarschuwd!

En voor wie niet wachten kan, lees (of herlees!) zijn laatst verschenen bundel Spoorloos, verschenen bij De Scriptomanen.

Gisteren heb ik Oliver Cunningham teruggezien. Dat was een verrassing, want de man overleed enkele weken geleden. Ik ontmoette hem een paar maal in de korte periode dat hij een verhouding had met mijn zuster. Hij werkte als kelner in een Ierse pub in Brussel, in de buurt van het kantoor van mijn zuster. Soms gingen we lunchen in die pub, en ze stelde me toen voor aan hem.

Hun verhouding was niet erg passioneel, voor zover ik dat kon nagaan, en op een dag, toen ze alweer uit elkaar aan het drijven waren, zei ze me dat Oliver een hartaanval had gekregen, naar het ziekenhuis was overgebracht en daar was overleden. Daarna sprak ze niet meer over hem, en ik zou hem dan ook compleet vergeten zijn als ik hem niet per toeval had opgemerkt in een tearoom in Oostende, waar hij blijkbaar ook als kelner werkte.

Eerst dacht ik dat het een man was die een treffende gelijkenis vertoonde met Oliver, maar bij nader inzien kwam ik tot de slotsom dat het wel degelijk hemzelf was – tenzij hij een identieke tweelingbroer had. Datzelfde gezicht, diezelfde stem, diezelfde gebaren, er kon geen twijfel bestaan over zijn identiteit. Een ogenblik lang weifelde ik – zou ik op hem toestappen en hem vragen of hij was wie ik dacht en hoe hij zijn overlijden was te boven gekomen?

Ik besloot dat toch maar niet te doen. Per slot van rekening had ik de man nooit goed gekend, en we hadden weinig te bespreken behalve zijn aanwezigheid hier. En wellicht zou hij voor mij geen tijd gehad hebben, want op die zonnige middag zaten de bars en tearooms vol en had hij veel werk.

De volgende maal dat mijn zuster me belde vermeldde ik deze onverwachte ontmoeting. Vreemd genoeg was ze minder verbaasd dan ik geweest was. 'Oliver was een bijzondere man,' zei ze. 'Hij had iets mysterieus over zich, en ook zijn overlijden had iets raadselachtigs. Ik had altijd het gevoel dat hij iets voor me verborg, en hij hield de details van zijn verleden vaag. Hij beweerde geen familieleden te hebben, maar in het ziekenhuis kreeg ik te horen dat zijn stoffelijke resten waren opgevraagd door zijn familie, die hem wenste te begraven in Engeland, zijn geboorteland. Ik had het gevoel dat er iets niet klopte aan dat verhaal. En nu vertel je me dat je hem gezien hebt.'

'Of iemand die heel erg goed op hem lijkt.'

'Hij beweerde geen familieleden te hebben, geen broers of zusters, en beslist geen identieke tweelingbroer. We zitten hier met een mysterie dat smeekt om ontrafeld te worden. Zou jij je in deze zaak kunnen verdiepen voor me? Je hebt er zowel de tijd als de ervaring voor.'

Ik kon niet neen zeggen tegen mijn zuster. Ik ben een gepensioneerd journalist, met veel vrije tijd en een pak ervaring in het achterna zitten van goede verhalen. Ik beloofde haar dus dat ik zou proberen meer te weten te komen over de handel en wandel van Oliver Cunningham. En ik zou hem vragen hoe hij zijn dood had weten te overleven.

Het volgende weekend keerde ik terug naar Oostende en wandelde over de zeedijk tot ik bij de tearoom kwam waar ik de man had gezien. Toen ik er voorbij kuierde kwam hij net naar

buiten met een dienblad vol drankjes. Hij keek in mijn richting en heel even hadden we oogcontact. Er was een flits van herkenning. Nu was ik er absoluut zeker van dat deze man Oliver Cunningham was, en ik zou trachten hem te spreken te krijgen.

Ik ging zitten en wachtte tot hij weer opdaagde om mijn bestelling op te nemen. Een ogenblik lang gebeurde er niets en ik keek gewoon naar de dagjesmensen die voorbij slenterden. Ik raakte geïrriteerd toen een jong meisje mijn bestelling kwam noteren. Was Cunningham misschien binnen met iets bezig? Of was ik net gearriveerd op het moment dat zijn shift er op zat? Of had hij me herkend en gaf hij er de voorkeur aan alle contact te vermijden met iemand die wist dat zijn aanwezigheid hier een mysterie was? Ik had het gevoel dat ik hier op iets gestoten was, en mijn drang om raadsels te ontsluiten en tot op de bodem te graven was weer tot leven gewekt.

Het meisje bracht mijn koffie, en ik begon een nieuwe strategie uit te werken. Misschien wachtte Cunningham tot ik weer verdween, maar zo makkelijk zou ik me niet laten afschepen. Mijn oude journalisteninstinct zou me voortdrijven tot ik alles was te weten gekomen over dit 'geval'.

Ik kwam overeind en ging binnen de toiletten opzoeken. Daarna liep ik naar de bar, betaalde mijn koffie en vroeg de barman of ik meneer Cunningham kon spreken.

'Ik ken helemaal geen meneer Cunningham', luidde het antwoord.

Ofwel speelde hij Cunninghams spelletje mee, ofwel werkte Oliver hier onder een andere naam.

'Maar ik zag hem daarnet drankjes opdienen,' wierp ik tegen.

'Dan moet je het hebben over Jean-Pierre Lasalle,' zei hij. 'Hij is de enige andere man die hier nu werkt. Hij is net even weg voor een dringende zaak. Ik weet niet wanneer hij terugkomt. Waarom wil je hem zien?'

‘Ik moet hem iets afgeven.’

‘Laat het maar hier, ik bezorg het hem wel.’

‘Het is iets heel erg privé, en ik geef het hem liever persoonlijk.’

‘Je mag me vertrouwen, ik zorg ervoor dat hij het krijgt.’

‘Ik vertrouw je best, maar dit is van groot belang. Ik kan je geen details geven, maar geloof me, ik moet meneer Lasalle persoonlijk zien. Kun je me misschien zeggen waar hij woont?’

Ik moest aandringen en meer informatie verstrekken over mijn relatie met ‘Jean-Pierre’, wat ik ter plaatse allemaal bedacht, maar uiteindelijk gaf de man me het adres waar Cunningham (of Lasalle) verbleef. Ik bedankte de barman en vertrok. Ik was ervan overtuigd dat ik hier een goed verhaal op het spoor was. En ik was vastbesloten het in handen te krijgen.

In de vroege avond ging ik naar het adres dat ik had gekregen. Het bleek een appartementsgebouw te zijn. Naast een van de deurbellen stond de naam Lasalle gekrabbeld. Ik belde aan, maar er kwam geen reactie. Ofwel was de man niet thuis, ofwel weigerde hij bezoekers te zien.

Ik besloot nog wat in de buurt rond te hangen, dronk een biertje in een café en wachtte geduldig. Net toen ik een eindje wilde gaan wandelen zag ik Cunningham aankomen, twee grote boodschappentassen dragend. Blijkbaar zat zijn shift erop en was hij nu op weg naar huis. Ik ging achter hem staan toen hij zijn tassen neerzette en naar zijn sleutel graaide in zijn zak.

‘Goedenavond meneer Cunningham,’ zei ik. ‘Of is het meneer Lasalle?’

Hij draaide zich om en leek niet eens verbaasd me te zien, alsof ik elke dag wel eens langskwam.

‘Goeienavond,’ zei hij droogjes. ‘Asjeblief, ik heb een drukke dag achter de rug, ik ben moe en wil nu wat rusten. Hopelijk kun je daar begrip voor opbrengen.’

‘Ik begrijp het best,’ antwoordde ik. ‘Maar er zijn enkele dingen die ik niet begrijp. Zo lijkt je in erg goeie conditie voor iemand die een poos geleden is overleden.’

‘Het is niet wat je denkt,’ protesteerde hij. Toen verstarde hij, wierp me een blik vol argwaan toe en vroeg: ‘Was jij soms geen journalist?’

Ik knikte. Hij had me dus wel degelijk herkend, maar wist niet of niet meer dat ik gepensioneerd was, wat me wel goed uitkwam.

‘Zeg nu niet dat je me om beroepsredenen vragen wilt stellen. Of zit je zuster hier achter?’

‘Kunnen we dit eens bespreken?’ stelde ik voor.

Hij dacht een ogenblik na, knikte toen en zei: ‘Ja, maar nu niet. Ik ben veel te moe. Ik heb de hele dag gewerkt, weet je. Dit is het vakantieseizoen, en de bars en tearooms zitten stampvol. Maar morgen begin ik pas om twee uur ’s middags. Waarom kom je niet langs in de ochtend, zeg rond tien uur. Dan vertel ik je alles wat je maar wilt weten. Wel, wat zeg je?’

‘Prima,’ zei ik. ‘Morgenochtend om tien uur dan.’

‘Tot morgen. Daag.’ Hij opende de deur, nam zijn tassen op en ging naar binnen. Ik keerde ook naar huis terug, en dacht na over wat er vandaag gebeurd was. Cunningham was hoegenaamd niet verbaasd geweest me te zien opduiken op zijn adres, had niets ontkend, had zelfs niet geprobeerd excuses te verzinnen of me van zich af te schudden. Misschien had ik moeten aandringen om hem die avond zelf nog te zien, maar ik wilde best aannemen dat hij moe was. Zou hij er morgenochtend zijn voor onze afspraak? Had ik een vergissing begaan?

De volgende ochtend was ik paraat bij het appartementsgebouw, en ik merkte direct dat het naamplaatje met Lasalle op was verwijderd. Ik belde aan, maar er kwam geen antwoord. Ik had het

moeten weten. Ik besepte nu dat de man was vertrokken, gebruik makend van de nacht om te verdwijnen zonder een spoor na te laten. Hij had me in de maling genomen, en ik had het moeten voorzien.

Ik ging direct naar de zeedijk, en stelde vast dat de tearoom waar hij werkte al open was. Ik bestelde een koffie, en vroeg de barman (een andere kerel dan de dag ervoor) of ik meneer Lasalle kon spreken. Hij vertelde me dat Lasalle vroeg in de ochtend had gebeld. Blijkbaar had zijn vader een zware hartaanval gekregen, en hij was spoorlags vertrokken naar zijn familie in Marseille. Hij had er aan toegevoegd dat het weinig waarschijnlijk was dat hij in de nabije toekomst naar België zou terugkeren.

Ik bedankte de barman en vertrok. Cunningham was dus een Engelsman, en Lasalle een Fransman. En hoewel hij geen familieleden had, was zijn vader nog in leven en stond hij nog in contact met de rest van zijn familie. Het was duidelijk dat Cunningham, of wat zijn ware naam ook mocht zijn, verhaaltjes bedacht en zaken verborg achter rookgordijnen. Het versterkte alleen maar mijn vastberadenheid om de waarheid achter dit mysterie te ontdekken.

Ik keerde terug naar huis en deed wat opzoekingswerk op het internet. Ik vond informatie over beide namen, maar niets dat in verband leek te staan met 'onze' man. Ik was ervan overtuigd dat beide namen vals waren. Deze kerel was een bedrieger, die goed scheen te weten hoe hij achtervolgers van zich af moest schudden. Ik zou het nog moeilijk krijgen om hem te strikken – maar ik zou mijn uiterste best doen.

Ik belde mijn zuster en vertelde haar wat ik tot nu toe ontdekt had, en ze bevestigde mijn vermoedens over 'Oliver'. Ik beloofde haar dat dit 'geval' mijn volledige aandacht zou krijgen. Ik deed nog wat research en contacteerde enkele oude vrienden en voormalige collega's die misschien meer gegevens konden vin-

den, maar onze gezamenlijke inspanningen leverden weinig op. Een paar weken lang boekte ik weinig vooruitgang.

Op een dag kreeg ik een e-mail van een vriend. Hij had een kort overlijdensbericht opgemerkt in een Nederlandse krant. Een man genaamd Jean-Pierre Lasalle, een barman uit Tilburg, was omgekomen in een verkeersongeval. Meer details werden niet gegeven. Onze vriend was dus nogmaals overleden. Was dat ditmaal echt het geval, of hij zou weer ergens opduiken onder een nieuwe valse identiteit? En was er een manier om hem op te sporen als hij inderdaad ergens op het toneel verscheen?

Ik maakte een lijstje van alle elementen die ik tot nu toe had verzameld en wat uit die feiten kon afgeleid worden. Zo had mijn mannetje bijvoorbeeld een duidelijke voorkeur voor werken in bars, een beroep waar je makkelijk van de ene job naar de andere kon overstappen, waar weinig vragen werden gesteld over je beroepsverleden, en waar geen formele band met een werkgever bestond. Het was de ideale job voor een man die altijd in beweging was, op de vlucht voor welke problemen dan ook, maar die nu eenmaal in zijn onderhoud moest voorzien. Kon dit toeval zijn? Ik betwijfelde het, hoewel ik geen harde bewijzen had.

Ik besloot om wat veldwerk te doen, nam contact op met het gemeentebestuur van Tilburg en zette mijn 'probleem' uiteen. Ik was een oude vriend van Lasalle die in het buitenland woonde, en ik had nu pas zijn overlijden vernomen. Helaas had ik zijn begrafenis gemist, maar ik zou graag zijn graf bezoeken om hem de laatste eer te bewijzen. Konden ze me zeggen waar hij precies begraven was? Het duurde een poos voor ik antwoord kreeg, maar uiteindelijk kreeg ik te horen dat Lasalle niet in Tilburg zijn laatste rustplaats gekregen had. Blijkbaar had zijn familie het lichaam opgevraagd, zodat de man in zijn geboorteland Frankrijk kon begraven worden. Meer informatie konden ze me niet geven.

Er werd een patroon duidelijk. Deze man was tweemaal 'ge-

storven', maar telkens aan zijn begrafenis ontsnapt. Zijn lichaam was naar het buitenland overgebracht door zijn 'familie', wie dat ook mochten zijn. Zou ik meer gevallen kunnen vinden van mensen, werkend in bars of restaurants, die waren overleden en begraven in het buitenland – of geacht in het buitenland te zijn begraven? En zouden er elementen zijn die wezen in de richting van Cunningham of Lasalle of hoe hij ook heette? Het zou interessant zijn dit na te trekken.

Misschien had ik alleen maar enkele schakels van een lange keten van gebeurtenissen gezien, waarvan de omvang me nu nog ontging. Had deze man een complete geschiedenis van bizarre voorvallen, variërend van geënceneerde overlijdens tot goed voorbereide ontsnappingen en valse identiteiten? Wat kon de reden zijn van dit behoorlijk ongebruikelijke gedrag, wat was zijn verborgen agenda? Hoe kon ik dit te weten komen, en zou hij dat toestaan? Zijn reactie en houding toen ik hem had aangesproken bevestigden mijn vermoeden dat hij een door de wol geverfde bedrieger was.

Stel nu dat Cunningham inderdaad weer ergens opdook, wellicht onder een andere naam, hoe kon ik hem dan vinden? Dat zou niet makkelijk zijn. Per slot van rekening wist hij dat iemand achter hem aan zat, en het zou me niet verbazen dat hij best wist hoe hij zijn sporen grondig moest uitwissen. Misschien was hij me wel definitief door de vingers geglipt. Ik besepte dat al mijn deducties tot nu toe enkel waren gebaseerd op twee gelijkaardige gebeurtenissen en een vermoeden, een veel te smalle basis om theorieën op te bouwen. En toch wist ik dat ik hier een verhaal op het spoor was.

Ik vroeg me een poos lang af hoe het nu verder moest. Het was onmogelijk om na te gaan wie er allemaal werk vond in bars en restaurants in de hele Europese Unie en daarbuiten. Ik pleegde overleg met enkele van mijn vroegere collega's en we stelden

een strategie op die wel eens haalbaar zou kunnen blijken. Ik zou het bericht plaatsen op enkele geselecteerde websites dat ik op zoek was naar een man die aan een bepaalde beschrijving voldeed, zonder al te veel details te geven. Ik zou er een foto kunnen bij plaatsen, met wat informatie over zijn beroep en andere nuttige gegevens, en dan wachten tot iemand hem ergens opmerkte of me aanwijzingen verschafte.

Mijn zuster gaf me een foto van Cunningham die ze nog had, en ik voerde mijn plan uit, in de hoop dat deze methode zou werken – bij gebrek aan een betere. Ik besepte dat het een tijd zou kunnen duren voor mijn berichtjes iets bruikbaar opleverden. Tot mijn verbazing was het Cunningham zelf die enkele dagen later iets van zich liet horen, met een e-mail ondertekend Etienne Vandeveld. Het berichtje zei alleen maar dat hij de man was die ik zocht, en dat we moesten praten. Hij verzocht me ook zijn foto en alle informatie die ik over hem op het internet geplaatst had weg te halen.

Ik willigde zijn wens in, en antwoordde dat ik bereid was met hem te praten. In zijn antwoord nodigde hij me uit hem volgende zaterdag te ontmoeten, om twee uur 's middags op het terras van 'Het Galgenhuisje', een van de oudste cafés in het historisch centrum van Gent. Ik werd verondersteld alleen te komen, en het zou onze enige ontmoeting zijn. Ik zond hem een e-mailtje terug, waarin ik me akkoord verklaarde hem te ontmoeten op de afgesproken plaats en tijd.

Op zaterdag nam ik de trein naar Gent, ging recht naar Het Galgenhuisje op de Groentenmarkt en zag Cunningham – zo bleef ik hem noemen, want zo heette hij toen ik aan hem was voorgesteld – zitten wachten aan een tafeltje op het terras, de koelte van de schaduw zoekend op deze zonnige middag.

Ik nam plaats naast hem en hij begroette me, beleefd maar eerder afstandelijk. Het was duidelijk dat dit geen weerzien van

oude vrienden zou zijn om te praten over de goede oude tijd. Hij wenkte de kelner en bestelde twee biertjes, wendde zich toen tot mij en zei: 'We moeten een en ander bespreken.'

Ik knikte. 'Ik was verrast toen ik je e-mail ontving. Ik dacht dat je van plan was me van je af te schudden en een poos uit het beeld te verdwijnen.'

'Laat me even duidelijk stellen dat ik niet ben wat je denkt. Ik ben geen bedrieger, oplichter of misdadiger. Ik probeer alleen maar mijn leven te leiden, en als mensen mijn privacy schenden zoals jij dat deed, dan zet ik een stapje terug en wacht ik tot ze me weer vergeten zijn.'

'Je bedoelt dat je sterft en onder een andere naam weer opduikt?'

Hij wierp me een kille, harde blik toe, en enkele ogenblikken heerste er stilte. Toen zei hij: 'Het was mijn bedoeling een overeenkomst te sluiten.'

'Een overeenkomst?'

'Ik weet niet waarom je probeert informatie over mijn leven te vergaren. Misschien is het je zuster die hierop aandringt, of misschien zit je te azen op een sensationeel verhaal om te verkopen aan een tijdschrift of uitgever. Je hoeft het me niet eens te vertellen. Ik vraag je alleen maar om respect voor me te tonen en mijn privacy niet te schenden. Hou op me te achtervolgen en te graven naar mijn verleden. Schrijf of publiceer niets over me. Spreek met niemand over mij, dit alles blijft strikt tussen ons. In ruil daarvoor zal ik enkele van je vragen beantwoorden. Ik kan je niet alles zeggen, maar net genoeg om je nieuwsgierigheid te bevredigen. Dan nemen we afscheid van elkaar, en daar houdt het voor jou mee op. Jij vergeet me dan en ik ga door met mijn leven. Wel, wat zeg je?'

Ik dacht een ogenblik na. Cunningham wist dus duidelijk niet dat ik een gepensioneerd journalist was en helemaal niet de be-

doeling had om zijn verhaal te verkopen aan een kranten- of tijdschriftenuitgever. Maar dit was mijn kans om te ontdekken wat de man in zijn schild voerde. Ik had niets te verliezen. Dus zei ik: 'Ik ga akkoord met je voorstel, meneer Cunningham.'

'Noem me asjeblief niet Cunningham. Dat is niet mijn echte naam.'

'Wat is je echte naam dan?'

'Ik heb er geen.'

'Wat bedoel je daarmee?'

'Je zult dat begrijpen als je mijn verhaal gehoord hebt.'

'Ik ben een en al oor.'

Enkele tellen lang verzamelde hij zijn gedachten, en begon toen te praten. 'Ik hoop dat je beseft dat dit niet gemakkelijk voor me is. Het is hoogst persoonlijk, en eigenlijk houd ik dit allemaal het liefst voor mezelf. Ik lijd aan een bizarre aandoening, al zolang als mijn geheugen teruggaat. Ik blijf maar sterven. Telkens opnieuw. Maar iedere keer weet ik enkele dagen na mijn dood te herrijzen, en kan ik mijn leven voortzetten. Het spreekt vanzelf dat ik een manier heb bedacht om dit te doen zonder ongewenste aandacht te trekken. Ik heb meer dan genoeg tijd gehad om mijn techniek te perfectioneren. Af en toe is er iemand die mijn merkwaardig geheim ontdekt, zoals jij nu, en dan moet ik wat informatie prijsgeven, waarna ik doorga, ook al is het niet altijd eenvoudig. Soms leef ik enkele weken, of enkele maanden, uitzonderlijk eens enkele jaren. Maar ik word niet ouder. Ik ben een veertiger sinds onheuglijke tijden. Ik herinner me mijn jeugd niet, ik heb er geen idee van wanneer ik ben geboren, ik weet niet of ik ooit oud zal worden en voorgoed sterven. Mijn bestaan is een schijnbaar eindeloze reeks fragmenten van levens.'

'Dat is je verhaal? En ik word verondersteld dat te geloven? Heb je een bewijs voor wat je me zopas verteld hebt?'

'Je hebt het bewijs gezien. Per slot van rekening heeft dat je

belangstelling voor mijn geval gewekt.'

'Ik heb je gezien met twee verschillende identiteiten. Je stierf, maar misschien was je overlijden wel geënceneerd. Noem je dat een bewijs?'

'Je hebt al meer gezien dan de meeste mensen. Als wat jij opgemerkt hebt voor iedereen duidelijk zou zijn, was ik nu geen vrij man meer.'

'Iedere keer dat je stierf werd je lichaam opgevraagd door je familie, die je wilde begraven in je geboorteland, de ene keer Engeland, dan weer Frankrijk.'

Hij schudde het hoofd. 'Ik heb geen familie. Ik zei je toch dat ik veel ervaring heb in het uitwissen van mijn sporen en het voortzetten van mijn leven zonder dat dit in het oog springt. Besef jij wel hoe lang ik hiermee bezig ben? Nee, natuurlijk niet. Het spijt me, maar ik heb niet de bedoeling om een gedetailleerde uiteenzetting te geven van mijn technieken. Je hoeft dat allemaal niet te weten.'

'Laten we er nu even voor het gemak van dit gesprek van uitgaan dat je de waarheid spreekt. Je beweert dat je enkel maar leeft voor korte tijdspannes. Dat betekent dat er geen sprake kan zijn van een normaal leven, met een carrière en een gezin, met vrouw en kinderen. Het zou verklaren waarom je je lijkt te beperken tot eenvoudige jobs, enkel bedoeld om in je levensonderhoud te voorzien. En je korte relatie met mijn zuster zou dan ook passen in het plaatje.'

De man knikte. 'Ik ben blij dat je het begint te begrijpen. Nu de contouren van mijn leven je duidelijk beginnen te worden, mag je de details verder invullen. Denk aan wat je me beloofd hebt. We hebben een overeenkomst gesloten, akkoord?'

'Maak je geen zorgen, ik houd me aan mijn belofte.'

Hij kwam overeind, en voor hij vertrok zei hij: 'Het spijt me

van je zuster. Ik moest haar wel verlaten. Het is mijn eeuwige probleem met vrouwen. Het is jammer, maar het is nu eenmaal zo. Je zou het inmiddels wel al moeten snappen. Ik hoop dat je zuster het goed maakt. Tot ziens.'

Daarop wandelde hij weg en werd opgeslokt door de massa toeristen die het historisch stadscentrum vulden. Ik zou me aan mijn belofte houden, en niet zoeken naar overlijdensberichten van een man genaamd Etienne Vandevelde, of trachten zijn 'volgende' naam en identiteit te ontdekken. Ik zou de privacy van deze man niet meer schenden.

Ik bestelde nog een biertje en dacht na over wat ik te weten was gekomen. Ik kon op geen enkele manier zijn uitleg controleren; het weinige bewijsmateriaal dat ik had wees in de richting van zijn beweringen, maar daar hield het op. Als zijn verhaal waar was, dan betekende dit dat hij een aanzienlijk deel van de menselijke geschiedenis had meegemaakt, een voorrecht dat velen hem zouden benijden. De keerzijde van de medaille was dat hij zijn leven (of misschien eerder zijn levens) had doorgebracht in korte periodes, zonder de mogelijkheid om echte vrienden te maken, relaties aan te gaan, of een carrière uit te bouwen. Hij werkte in cafés om in zijn onderhoud te voorzien, flirtte wat met vrouwen, vertrok en begon opnieuw met een schone lei, telkens met een andere identiteit. Het moest een verschrikkelijk eenzaam leven zijn, het was wellicht moeilijk om vervulling en voldoening te vinden, het gevoel te behoren tot een generatie, tot om het even welke groep mensen. Deze man stond er alleen voor, in de meest letterlijke betekenis. Was het mogelijk gelukkig te zijn als je alleen maar plannen kon maken op korte termijn en leven voor het moment, jaar na jaar, eeuw na eeuw?

Was hij de enige van zijn soort, of waren er anderen zoals hij? Hadden zijn wellicht ontelbare korte relaties geleid tot kinderen,

en kampten zij met dezelfde aandoening? Dit alles was natuurlijk pure speculatie, hij had niets in die zin gezegd.

En wat kon ik nu aan mijn zuster vertellen? Moest ik haar uitleggen dat ze een relatie had gehad met een soort onsterfelijke man, of eerder een man die was gedoemd om telkens opnieuw te sterven, die een eindeloze reeks korte en abrupt afgebroken 'levens' leidde? Van drie ervan was ik getuige geweest: Oliver Cunningham, Jean-Pierre Lasalle en Etienne Vandevelde. Maar hoevelen waren Cunningham voorafgegaan, en hoevelen zouden nog volgen in de voetsporen van Vandevelde? Zou aan die cyclus ooit een einde komen? En wanneer was die begonnen?

Hoe vaak had hij hier gezeten in Het Galgenhuisje, een café waarvan de oorsprong terugging tot de Middeleeuwen? Had hij misschien daarom deze plek uitgekozen voor onze ontmoeting? Wie kon zeggen met hoeveel mannen uit verschillende tijdperken hij hier had zitten praten tussen pot en pint?

Zijn antwoorden hadden tot meer vragen geleid dan waarmee ik was gekomen. Het mysterie was niet ontsluitend, alleen maar aangedikt.

Ik zou mijn zuster niet vertellen dat haar ex-vriendje een man was die zijn hele leven al stervend doorbracht, en die na iedere fatale klap alles weer vanaf nul moest heropbouwen. Dat nieuws zou haar wellicht niet tot rust brengen. Ik zou haar zeggen dat Oliver Cunningham een man was die met enorme problemen kampte, en dat ze hem nooit meer zou zien. En dat zou niet eens een leugen zijn.

Ik was ervan overtuigd dat als iemand ooit nog een glimp van zijn ware natuur zou opvangen, deze man goed wist hoe hij zijn leven kon voortzetten buiten het gezichtsveld van ogen die al te veel hadden gezien. En doorgaan hoewel de dood hem telkens opnieuw velde.

